KiFiD
Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 49
d.d. 24 februari 2011
(mr. B. Sluijters, voorzitter, prof. mr. M.L. Hendrikse en dr. D.F. Rijkels)

Samenvatting

Consument heeft via zijn werkgever een levensverzekeringsovereenkomst met pensioen-clausule (zogenaamde "C-polis") gesloten bij Aangeslotene.
Consument meldt zich op enig moment arbeidsongeschikt en dient een verzoek tot premievrijstelling in. Aangeslotene reageert afwijzend omdat de arbeidsongeschiktheid al zou hebben bestaan ten tijde van het sluiten van de verzekering. Ook wordt geen uitkering verleend. Aangeslotene beroept zich op een in artikel 7 van de verzekeringsvoorwaarden opgenomen uitsluiting: "(……..) zal geen uitkeringen doen of vrijstelling van premiebetaling verlenen indien de arbeidsongeschiktheid reeds geheel of gedeeltelijk bestond bij het sluiten van de verzekering". Naar het oordeel van de Commissie is artikel 7 van de verzekerings-voorwaarden onverbindend en in strijd met artikel 4 lid 6 van de Wet op de medische keuringen (WMK). De Commissie beslist, als bindend advies, dat Aangeslotene overgaat tot premievrijstelling en uitkering van arbeidsongeschiktheidsrente.

1. Procedure

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken:

- het door de Ombudsman Financiële Dienstverlening overgelegde dossier;
- het ingevulde en door Consument op 26 maart 2009 ondertekende vragenformulier;
- het antwoord van Aangeslotene van 10 mei 2010;
- de repliek van Consument van 18 mei 2010;
- de dupliek van Aangeslotene van 2 juli 2010;

De Commissie heeft vastgesteld dat tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening niet tot oplossing van het geschil heeft geleid.

De Commissie heeft vastgesteld dat partijen het advies als bindend zullen aanvaarden.

De Commissie heeft partijen opgeroepen voor een mondelinge behandeling op 28 september 2010.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

2.1 De (voormalig) werkgever van Consument is in 2000 een collectieve verzekering aangegaan met een rechtsvoorganger van Aangeslotene. Aan de hand van een ingevuld en ondertekend deelnameformulier heeft Consument op 30 oktober 2000 verklaard te willen deelnemen aan de genoemde collectieve verzekering.

2.2 Op basis daarvan is een levensverzekeringsovereenkomst met pensioenclausule (zogenaamde "C - polis") tot stand gekomen tussen Consument en Aangeslotene met als ingangsdatum 1 april 2000 en einddatum 1 mei 2027. Ingevolge de Wet op de medische keuringen (Wet van 5 juli 1997, Staatsblad 1997 365; hierna: WMK) is Consument zonder keuring opgenomen in de collectieve verzekering van zijn (voormalig) werkgever. De vraag naar het percentage arbeidsuren per week heeft Consument beantwoord met: "100%".

2.3 Artikel 4 lid 4 van de WMK luidt:
"Voor zover niet ondergebracht bij een pensioenvoorziening dan wel pensioenregeling, als bedoeld in het derde lid, vindt geen keuring plaats voor deelneming aan een aanvullende arbeidsongeschiktheidsverzekering die aan de burgerrechtelijke arbeidsverhouding die bij of krachtens de Ziektewet, de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen of de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering als dienstbetrekking wordt aangemerkt, of in verband met een aanstelling in openbare dienst is verbonden."

Artikel 4 lid 6 van de WMK luidt:
"Geen uitsluiting of vermindering van rechten op grond van ziekten, aandoeningen of gebreken wordt bedongen door de verzekeraar bij de deelneming aan een voorziening dan wel regeling als bedoeld in het derde lid en bij het aangaan of wijzigen van een verzekering als bedoeld in het vierde en vijfde lid, voorzover ingevolge deze leden een keuringsverbod geldt."

2.4 In augustus 2005 is Consument arbeidsongeschikt geraakt. In verband met zijn arbeidsongeschiktheid is het dienstverband van Consument per 30 november 2007 beëindigd. De pensioenpolis van Consument is per 1 december 2007 premievrij gemaakt.

2.5 Op 14 december 2007 heeft Consument zich bij Aangeslotene arbeidsongeschikt gemeld. Hij heeft een verzoek tot premievrijstelling voor de arbeidsongeschiktheids-verzekering ingediend. Naar aanleiding daarvan heeft Aangeslotene - overeenkomstig artikel 6 van de voorwaarden voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering, waarin is bepaald dat de maatschappij wat betreft het percentage arbeidsongeschiktheid het oordeel volgt van de bevoegde uitkeringsinstantie - de rapportage van de betreffende instantie opgevraagd.
Volgens Aangeslotene blijkt daaruit dat Consument sinds 21 september 1995 arbeids-ongeschikt is en dat in het bijzonder ook (gedeeltelijk) was op het moment van het sluiten van de verzekering.

2.6 Op grond van deze bevindingen heeft Aangeslotene bij brief van 9 mei 2008 het verzoek om tot premievrijstelling over te gaan, afgewezen. Tevens heeft zij Consument bericht dat geen arbeidsongeschiktheidsrente zal worden uitgekeerd.

2.7 In haar brief licht Aangeslotene toe dat in 2000 geen gezondheidswaarborgen zijn gevraagd omdat de Wet Medische Keuringen van toepassing is. Aangeslotene beroept zich - na aanvankelijk abusievelijk naar een foutieve bepaling te hebben verwezen - op de volgende in artikel 7 van de verzekeringsvoorwaarden voor de arbeids-ongeschiktheidsverzekering opgenomen uitsluitingsbepaling;
" (……) zal geen uikeringen doen of vrijstelling van premiebetaling verlenen indien de arbeidsongeschiktheid reeds geheel of gedeeltelijk bestond bij het sluiten van de verzekering".

2.8 Op 24 september 2008 heeft Consument een klacht aanhangig gemaakt bij Aangeslotene. Bij het uitblijven van een oplossing heeft Consument zich vervolgens tot Kifid gewend.

3. Geschil

3.1 Consument vordert van Aangeslotene uitkering van de arbeidsongeschiktheidsrente alsmede premievrijstelling.

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslagen:
- In de aanmeldingsbrief van 2000 is niet naar de ziekte van Consument gevraagd, bovendien was Consument op dat moment volledig arbeidsgeschikt.
- Aangeslotene heeft aanvankelijk een verkeerde afwijzingsgrond gehanteerd waar-door de rechtspositie van Consument is geschaad.

- Ten onrechte heeft Aangeslotene voor de in de periode tussen het intreden van de volledige arbeidsongeschiktheid in augustus 2005 en de datum van premievrijmaking 1 december 2007 ingehouden premies voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering geen restitutie verleend.

3.3 Aangeslotene heeft, kort en zakelijk weergegeven, het volgende als verweer aangevoerd:
- Op het deelnameformulier is een arbeidspercentage van 100% vermeld. Uit een op 20 februari 2008 door Aangeslotene ontvangen rapportage van het UWV blijkt dat Consument sinds 1995 arbeidsongeschikt was en dat UWV op 27 maart 2000, dus voor de ingangsdatum van de verzekeringsovereenkomst, de praktische mate van arbeidsongeschiktheid had vastgesteld op 35-45%.
- Er is geen sprake geweest van een verkeerde afwijzingsgrond, maar er is verwezen naar een verkeerd artikel uit de verzekeringsvoorwaarden. De afwijzingsgrond is steeds bestaande arbeidsongeschiktheid geweest.
- Ingevolge artikel 7:938 lid 1 BW is slechts geen premie verschuldigd indien over een vol verzekeringsjaar in het geheel geen risico is gelopen. Van een dergelijke situatie is geen sprake nu voor niet reeds bestaande ziekte en arbeidsongeschiktheid er in beginsel dekking was op de polis.
- Op 1 januari 2010 is het zogenaamde “Van Leeuwen Convenant” in werking getreden. Ofschoon formeel niet op de onderhavige zaak van toepassing, meent Aangeslotene dat de redelijkheid en billijkheid, als genoemd in artikel 19.2 van het Reglement van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening, meebrengt dat Aangeslotene zich kan beroepen op de in het convenant opgenomen clausule met betrekking tot de beperking van het inlooprisico[i].

4. Beoordeling

4.1 Uit de door partijen overgelegde stukken en het door hen ter zitting gestelde blijkt dat Consument in 1999 in dienst is getreden bij zijn voormalig werkgever. Vanaf 1 april 2000 is Consument gaan deelnemen aan de collectieve pensioenregeling van zijn voormalige werkgever. Op die datum is een levensverzekeringovereenkomst met pensioenclausule tussen Consument en Aangeslotene tot stand gekomen. Deze is aan te merken als een aan de arbeidsovereenkomst verbonden verzekerings-overeenkomst, waarop de WMK en in het bijzonder artikel 4 lid 4 van die wet van toepassing is.

4.2 Artikel 7 van de verzekeringsvoorwaarden waarop Aangeslotene zich beroept, is naar het oordeel van de Commissie onverbindend. Artikel 7 van de verzekeringsvoorwaarden is in strijd met het verbod ex artikel 4 lid 6 van de WMK voor verzekeraars om uitsluiting of beperking van rechten te bedingen op grond van ziekten, aandoeningen of gebreken bij het aangaan van een verzekeringsovereenkomst in de zin van lid 4 waarvoor een keuringsverbod geldt. De onderhavige verzekeringsvoorwaarde beperkt de mogelijkheid voor Consument om een beroep op zijn uitkeringsrechten te doen ingeval van arbeidsongeschiktheid. Zie in ongeveer gelijke zin Geschillencommissie Kifid 2010/89.

4.3 Het voorgaande leidt de Commissie tot het oordeel dat Aangeslotene alsnog dekking verleent en overgaat tot afhandeling van de claim van Consument. Alle overige door partijen ingebrachte stellingen en argumenten kunnen niet tot een ander oordeel leiden en zullen derhalve onbesproken blijven.

5. Beslissing

De Commissie beslist, als bindend advies, dat Aangeslotene overgaat tot premievrijstelling en uitkering van arbeidsongeschiktheidsrente en voorts Consument diens eigen bijdrage aan de behandeling van dit geschil, zijnde € 50, vergoedt.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak.

---

[i] Het zogenaamde Van Leeuwen Convenant is tot stand gekomen op basis van het Zelfreguleringsoverleg WMK (ZRO) waarin vertegenwoordigers van diverse belangenorganisaties, waaronder het Verbond van Verzekeraars, participeren. Doel van dit overleg is het komen tot afspraken over het wegnemen van belemmeringen voor de toegang tot betaalde arbeid en arbeidsmobiliteit. Het convenant is op 1 januari 2010 in werking getreden.